

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

A V I Z

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.108 din 27 mai 2016 cu privire la gazele naturale

(nr.264 din 18.07.2018)

Direcția generală juridică a examinat **în mod urgență** proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, Legii privind actele normative nr.100 din 22.12.2017 și expune următoarele.

I. Evaluarea generală a proiectului de lege:

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputații în Parlament dnii A.Candu și V.Andronachi, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare modificarea/completarea articolelor 74, 75, 76, 78 și 114 din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, ce țin de regimul de folosire de către operatorii de sistem a terenurilor și bunurilor imobile ale terților în legătură cu construcția, reabilitarea și exploatarea rețelelor de gaze naturale.

Potrivit Notei informative alăturate proiectului, actualmente este dificil de obținut acordul proprietarilor de bunuri sau de găsit proprietarul, în situațiile când e nevoie de acces pe terenurile lor în scopul efectuării lucrărilor de construcție, reabilitare sau de modernizare a rețelelor de gaze naturale. În acest context, autorii proiectului propun instituirea dreptului de folosință și de servitute legale asupra acestor terenuri, în scopul asigurării funcționării normale a rețelelor de gaze naturale, substituind *acordul proprietarilor* cu *acordarea de despăgubiri stabilite într-un contract-cadru*, încheiat în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la înregistrarea cererii proprietarilor terenurilor sau bunuri-

lor afectate. De asemenea, se stabilesc criteriile și condițiile de plată a despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate proprietarilor de terenuri, bunuri de către operatorii de sistem.

3. Prin natura reglementărilor propuse, proiectul de lege se încadrează în categoria legilor organice, fiind astfel incidente prevederile art.72 din Constituția Republicii Moldova.

4. Reieșind din considerentul că, proiectul de lege prevede modificarea și completarea Legii nr.108/2016 care a transpus acte normative comunitare, este necesară respectarea prevederilor acestora. Totodată, relevăm că în conformitate cu art.21 alin.(1) lit.e) și art.32 alin.(1) din Legea nr.100/2017, proiectul de lege necesită a fi avizat de către autoritatea a cărei competență are tangență directă cu obiectul de reglementare - Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, instituțiile interesate, precum și reprezentanții societății civile.

Domeniul de reglementare este unul special și la aplicarea acestuia urmează a se ține cont nu doar de asigurarea funcționării eficiente a sectorului gazelor naturale, dar și de drepturile proprietarilor de terenuri, întru respectarea dreptului la proprietate privată și protecția acesteia înserat în art.46 din Constituția Republicii Moldova și art.316 din Codul civil și evitarea conflictelor și litigiilor dintre operatorii de sistem și proprietarii de terenuri, bunuri.

II. Observații de conținut și tehnico-legislative

Cu referire la respectarea normelor de tehnică legislativă și uzanțelor de redactare a actelor normative, menționăm următoarele:

- în denumirea proiectului cuvintele ”și completarea” se vor exclude, pentru a fi în concordanță cu prevederile art.62 din Legea nr.100/2017;
- deoarece se propun modificări/completări doar la Legea nr.108/2016, *Art. I* urmează a fi intitulat ”*Articolul unic*”;
- în dispoziția Art.I, semnalăm lipsa sursei de publicare a Legii nr.108/2016. În acest sens, propunem următoarea formulă:

”Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.193–203, art.415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: ”,

- La punctele 1 și 2 se propun modificări în proporție de ~70 la sută a conținutului articolelor 74 și 75, din aceste considerente, propunem redarea completă a textului acestora în redacție nouă.

Suplimentar, atenționăm că la pct.2, art.75 alin.(1), modificările propuse necesită a fi revăzute, deoarece se dublează cu prevederile existente și după *lit.a)* figurează *lit. a¹*.

- La pct.2, cu referire la introducerea în art.75 a alineatului (1¹), relevăm că nu este oportun a se face derogări de la articolele aceleiași legi, ci urmează a se de-

limita în legea specială, condițiile și modalitatea ce urmează a fi respectate în cazul **construcției noilor rețele de gaze și, în situația de exploatare a rețelelor de gaze naturale existente**. Astfel, lucrările de construcție a **noilor rețele de gaze desfășurate pe terenurile unor terți, pentru cauza de utilitate publică, vor avea loc în conformitate cu procedurile cuprinse în Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999. Obiecția este valabilă și pentru pct.3 din Art.I.**

În condițiile substituirii sintagmei "*dreptul de uz (folosință)*" cu sintagma "*dreptul de folosință*" este necesară și modificarea acestei sintagme din alin.(3) art.75 din lege.

- La **pct.4**, se prevede completarea Legii nr.108/2016 cu un nou art.76¹ *Exercitarea drepturilor de folosință și servitute. Recuperarea prejudiciilor cauzate*. Astfel, după exercitarea drepturilor de folosință și servitute, în termen de cel mult de 30 de zile calendaristice, proprietarii terenurilor sau bunurilor afectate sunt în drept să depună cereri în scopul acordării de despăgubiri convenite, adresate operatorilor de sistem. Aceștea, la rîndul lor, sunt obligați să încheie un contract -cadru în conformitate cu clauzele obligatorii elaborate și aprobate de Guvern. Reiese că, în cazul în care proprietarii de terenuri, bunuri, din diferite motive nu se vor încadra în termenul de cel mult de 30 de zile calendaristice pentru înaintarea cererilor respective, încheierea contractului-cadru nu va avea loc. Drept urmare, aceștia vor rămîne nedespăgubiți, fapt ce constituie o potențială atingere a principiului constituțional privind proprietatea privată, statuat în art.46 din Constituție.

În acest context, sugerăm regîndirea modului de recuperare a prejudiciilor cauzate proprietarilor de terenuri, bunuri proprietate privată, în urma lucrărilor respective de către operatorii de sistem, în sensul încheierii contractelor-cadru cu aceștea, anterior începerii lucrărilor amintite, iar la sfîrșitul lucrărilor să aibă loc revizuirea pagubelor cu stabilirea despăgubirilor.

Concomitent, relevăm că, la **pct.4**, textul cuprins de *partea introductivă* urmează a fi redat astfel:

"4. Legea se completează cu art.76¹ cu următorul cuprins:" (se va reda textul propus pentru art.76¹ din Legea nr.108/2016).

- La **pct.6**, partea introductivă, textul va avea următoarea formulare:

"6. Articolul 114 se completează, la final, cu alineatul (25) și alineatul (26), cu următorul cuprins:" (se va reda textele propuse).

- Cu scop de informare, atenționăm că în Parlament a fost înregistrat proiectul de lege nr.263 din 18.07.2018 pentru modificarea și completarea Legii nr.107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică, care la fel, are același subiect. Prin urmare, ar fi rezonabil ca aceste proiecte să fie adoptate în aceeași ședință plenară.

Șef Direcție
Ion Creangă